

Uvod

Vođenjem brojnih procesa pred MKSJ, tužiteljstvo, odvjetnici kao i sami suci skupili su znatnu arhivsku građu, do tada manje ili više nepoznatu široj javnosti. Znatan dio te dokumentacije dostupan je zainteresiranoj javnosti u cilju proučavanja događaja povezanih s krvavim raspadom SFRJ. Ta nam dokumentacija pomaže u prikazu aktera, događaja i procesa te njihovu međusobnu povezanost u prostorno-vremenskom kontekstu, kao i razumijevanju odluka koje su donosile sukobljene strane. Ta nam dokumentacija treba pomoći u prikazu događaja na temelju činjenica, za razliku od onih tumačenja događaja koja nas navode na krive tragove i donošenje netočnih zaključaka. Objektivno, potpuno, smisleno i organizirano istraživanje cilj je istraživača, posebno onih koji žele utvrditi povijesne činjenice u političko-oružanim sukobima prije, za vrijeme i nakon raspada SFRJ.

Baza podataka sudskih spisa MKSJ sadrži „sve javne sudske spise od prvog podneska na Međunarodnom sudu 1994. do danas“. Baza sadrži oko 150 000 dokumenata, ali ne i onih koji su proglašeni tajnima i kojima je pristup i dalje bitno ograničen. Međutim, u pravnoj napomeni navedeno je da *“Dokumenti koji se mogu naći na ovoj Internet stranici ne predstavljaju službeni arhiv MKSJ-a i služe isključivo informisanju javnosti.”*¹

Kao jedna od strana u sudskom postupku, Tužiteljstvo je u pojedinim procesima tražilo izrade stručnih analiza po pojedinim pitanjima. Dio jedne od tih analiza, korištenih u procesu protiv „Mrkšića i drugih – Vukovarska bolnica“ (predmet: IT-95-13) objavljujemo i u našem časopisu.

1 Ujedinjene nacije; Sudski spisi MKSJ, URL:<http://icr.icty.org/bcs/defaultb.aspx?e=r5sogi2w1m5waz55uramo055>, pristup 3.5.2013.

Puni naziv ovog dokumenta je:

**Ekspertski izveštaj tima za vojne analize za
predmet IT-95-13:
Operativna grupa Jug (gmtbr) Oružanih snaga SFRJ i
dejstva u Slavoniji, Baranji i zapadnom Sremu (SBZS),
(avgust – novembar 1991)**

Dokument je dovršen u rujnu 2005.

U izvornom obliku dokument ima dva glavna dijela:

1. „Činjenični kontekst: STRUKTURA, KOMANDA I KONTROLA I DISCIPLINA u Oružanim snagama SFRJ“ te
2. „Operativna grupa Jug Oružanih snaga SFRJ i dejstva u SBZS“.

U prvom dijelu autor prikazuje strukturu, organizaciju, sustav zapovijedanja oružanih snaga SFRJ i Srbije (teritorijalnu obranu), procese planiranja i izvođenja borbenih djelovanja te odnos vojnog zakonodavstva i ratnog prava.

Drugi dio analize, koji objavljujemo, prikazuje djelovanja agresora prije, tijekom i poslije bitke za Vukovar.

Zašto smo se odlučili baš za ovu analizu i ovaj njezin dio? Navest ćemo po nama, tri glavna razloga:

1. Ovaj broj NSF-a nastavlja se na teme koje smo do sada objavili, a koje smo posvetili istraživanju pada Vukovara, značaju njegove obrane u Domovinskom ratu, hrabrosti, upornosti, odvažnosti, srčanosti, domoljublju njegovih branitelja te brojnim dezinformacijama povezanim s padom Vukovara koje se i danas namjerno plasiraju u javni prostor s ciljem njihovog nametanja (iako se radi o dezinformacijama) kao konačne istine;
2. U analizi ekspertnog tima ICTY-a prikazan je ustroj i organizacija agresorskih snaga, međusobna povezanost pripadnika JNA koji su bili na području RH i onih koji su došli iz drugih republika, pripadnika postrojbi Teritorijalne obrane Srbije, pripadnici pobunjenih milicijskih postrojbi s područja RH ali i drugih republika te dobrovoljačkih stranačkih i četničkih odreda koje su činili i Srbi iz Srbije i Srbi iz pobunjenih krajeva RH. Upravo taj dio analize jasno pokazuje i dokazuje da je Republika Hrvatska bila izložena agresiji izvana ali i iznutra;
3. Dokument pokazuje svu brutalnost u djelovanju jugoslavenske i srbijanske ratne i propagandne mašinerije za vrijeme, kao i poslije, ratnih djelovanja.

Dokument je prepun izjava (uglavnom oficira JNA) u čiju istinitost treba iskreno sumnjati. Neke od njih su i izjave generala JNA Živote Panića, jednog od zapovjednika agresije na Hrvatsku:

- „Osijek je napušten jer smo ušli u njega bez vojske, ali onda mi je naredženo da se vratim“;
- „Onog trenutka kad je pao Vukovar, dobio sam naredženje da zauzmem Osijek i Županju i krenem na Zagreb u dve kolone, duž Drave i Save. To smo mogli da postignemo za dva dana.“
- „Hrvati su napustili Vinkovce, Županju, Osijek. kad je pao Vukovar, pala je i Hrvatska“.
- „U Vukovaru je tada (misli se prije agresije na RH - op. a.) živelo 52 posto Srba“.

Dokument je važan i zbog toga što posebno ističe događaj koji se često spominje u domaćoj i stranoj javnosti, a u svezi pokolja hrvatskih redarstvenika u Borovu selu 2. svibnja 1991. Naime, povremeno se mogu čuti izjave kako su Hrvati i Hrvatska bili ta strana koja je htjela rat, koja je provocirala, a što je vidljivo i iz primjera u Borovu selu jer su, prema tim izjavama, pojedini tadašnji hrvatski ministri ispucavali granate na do tada mirna naselja naseljena uglavnom Srbima, na Borovo Selo. Ova analiza jasno i nedvosmisleno prikazuje tko je, kako i zašto isprovocirao sukobe u Borovu Selu s ciljem navlačenja pripadnika hrvatske policije u klopku, njihovog mučenja i ubijanja te kasnijeg optuživanja Hrvatske za agresiju. Lokalna taktika koja je bila samo odraz i primjena jugoslavenske i srbijanske državne strategije.

Dokument objavljujemo u obliku u kojem se nalazi na stranicama s kojih je preuzet. Prijevod, greške u tipkanju i prevođenju nismo mijenjali. Na taj smo način htjeli dodatno pokazati potrebu (o)čuvanja hrvatskog jezika kao jednog od naših ključnih nacionalnih identiteta i vrijednosti s kojima trebamo biti ponosni i ponosno ih rabiti u euro-atlantskim integracijama i drugim međunarodnim organizacijama kojih jesmo, ili ćemo tek postati, članovi.